

TÜRK DİLİ

Sahip ve başmuharrir: Bilecik mebusu Hayrettin
Umum Neşriyat Müdürü: Kenan Emin

IDARE EVİ: Balıkesir Şahmehmet sokağı daire
mahsusu TELGRAF: Balıkesir Türkdili, TELEFON:
Türkdili ABUNA ŞERAITİ: Seneliği 800, altı aylığı
400, kuruştur. Nüshası 3, geçmiş nüshaları 25 kuruştur

CUMARTESİDEN MAADA HER GÜN SABAHLARI ÇIKAR.

Romanya kralı resmen Parisi ziyaret ediyor..

Dost Kralın ölümü etrafında.
Bütün halk huşu içinde
nâşın önünden geçti.

Katil Makedonyada doğmuş bir Hırvatır. İki sene önce
Bulgaristandan çıktığı anlaşılıyor.

Belgrat, 14 (A.A.) — Kral Aleksandrın cesedini getirmekte olan Yugoslavya Kruvezörü Dobrovik bu sabah Split'e gelmiş ve arkasında Fransız filosu olduğu halde rihtima yanaşmıştır. Gemiyi Yugoslavya donanması sahil bataryaları ve ihtiramda bulunmak üzere buraya gelen İngiliz harp gemileri salo atışı ile selâmlamıştır. Rihtima ve şehrin bütün sokaklarına siyah krep gerilmiştir. Bir heyet huzurunda kralın ölümü resmen tespit edildikten sonra Fransız bahriye nazırı ile İngiliz amiralı tabutu selâmlamışlardır. Tabut rihtima indirilmiş ve muazzam bir katafalt üzerine konulmuştur. Katafaltın etrafında yüksek sütunlar ve bu sütunların üzerinde meşaleler yanıyor. Müzik Yugoslavya marşını çalıyor. Diğer taraftan bütün kiliseler matem çanı çalıyor, asker selâm duruyor ve deniz tayareleri de uçarak tabutun üzerine çiçekler serpiyordu. Dni ayından sonra halk büyük bir huşu ile tabutun önünden geçmiştir.

Belgrat, 15 (A.A.) — Kral Aleksandrın cenazesi dün akşam Zagrebe getirilmiş ve tabutu istasyonda krala mahsus salona konmuş ve halk tabutun önünden geçmiştir. Bundan sonra cenazeyi taşıyan tren Belgrada hareket etmiştir. Kralın Belgratta yapılacak olan cenaze merasiminde iki yüz Fransız bahriyelisi de iştirak edecektir.

Katil Kim?

Belgrat, 14 (A.A.) — Kral Aleksandrın katili ile şerik cürümleri kıyamçılar denilen gizli tethiş cemiyetinin azasındandır. Bu cemiyeti 929 senesinde önce Franko tarafından kurulmuştur. Müfrit Hırvatlar Fransıdan eski Zagrap mebusu Doktor Pavtiç teşkil etmiştir. Habsburg Hanedanına şiddetle merbut ve Sırpların müthiş düşmanı olan Franko harpten evvel Saray Bosnada öldürülmüş olan Arşidük Fransuva Ferdinandin Avusturya - Macaristan imparatorluğunun Avusturya - Macaristan - Hırvat imparatorluğu şeklinde yeniden tensiki projesine yardım ediyordu. Bu Franko Yugoslavyanın teşekkül etmesi

üzerine bütün nüfuzunu kaybetmiş ve 1929 senesinde diktatörlük ilân edildiği zaman Doktor Paveli tethiş hareketine karar vermiştir. Doktor Krala karşı ilk suikastı Zagrap civarında tertip etmiş ve o zaman tethişçilerden iki kişi asılmış, 16 tethişçi de hapse ve ağır hizmetlere mahkûm edilmiştir. Paspichl ile Paveli Tehkitalya ve sonra Macaristana kaçmışlardır. Bu defa Fransada Annemasrada tutulup kendisinin Nerat olduğunu iddia eden şahıs Doktor Paveli yakın mesai arkadaş olan Paspicin ta kendisidir.

Katil Tanındı.

Belgrat, 15 (A.A.) — Belgratta elde edilen malûmata göre, Sofyada yaşamış olan iki Yugoslav vatandaşı kendilerine gösterilen fotoğraflarla Kral Aleksandrın katilini tanımışlardır.

Bu adam Makedonya ihtilâl Komite azasından Vilâdomir Gueorgieff'tir. Marsilya katilinin fotoğrafı ile bu adamın fotoğrafı arasındaki münasebatın Sofyada tamamen tespit edildiği söyleniyor. Yugoslav ve Bulgar memurları bu yolda beraber tahkikata devam etmektedirler.

Katil Bir şofördür.

Sofya, 15 (A.A.) — Kral Aleksandrın katilinin sol kolunda Makedonya ihtilâl komitesinin isminin ilk harflerini gösteren düğmeler ve işaretler bulunduğu haberi alınır alınmaz Bulgar zabıtası tahkikata girişti.

Polis müdürünün bir tebliğine göre, katil Gueorgiye Valdo adile tanınmış bir şoför olup 1827 de Makedonyada İstipte doğmuş ve bundan 2 sene önce Bulgaristanı terkettiği anlaşılmıştır.

Milletler Cemiyeti Toplanacak mı?

Paris, 14 (A.A.) — Ekselesiyor gazetesinin Cenevredeki Fransız mehafilinden aldığı bir habere göre, Yugoslavya hükümeti küçük itilâfın diğer iki hükümet ile bilijlâf Milletler Cemiyeti (Devamı altıncı sayfada)

Kraliçenin Gaziye Teşekkürü

Ankara, 15 (A.A.) — Müteveffa Kral Aleksandr Hazretlerinin zevceleri Kraliçe Mari Hazretleri Reiscümhur Hazretlerinin taziyet tellerine cevaben, şu telgrafi çekmiştir: Sevgili zevcim, elim bir surette ölümü münasebetile çektiğiniz çok müheyyic sözlerden dolayı zati devletlerine bütün kalbimle teşekkür ederim.

Mari

Heyetimiz Hareket Etti

Tevfik Rüştü M. Maksimosla Selânikte buluşacak ve Belgrada beraber gideceklerdir.

Istanbul, 14 (A.A.) — Yugoslavya Kralı Aleksandr Hazretlerinin cenaze merasiminde bulunacak olan Hariciye Vekili Tevfik Rüştü beyin riyasetindeki Türk heyeti bugün saat 16 da hususî trenle ve Selânik yolu ile Belgrada hareket etmiştir. Tevfik Rüştü bey Yunanistan Hariciye Nazırı ile Selânikte buluşarak Belgrada birlikte gidecektir.

Romanya Heyeti

Bükreş, 15 [A.A.] — Kral Aleksandrın cenaze merasiminde Romanya Kralı namına biraderi bulunacak ve hükümeti de Hariciye ve Milli Müdafaa Nazırları temsil edecektir. Kahraman Mişel Şövalyelerinden bir heyet müteveffa Kralın fahri kumandanı bulunduğu hassa avcı alaydan bir bölük ve Yugoslav kraliçesi Marinin fahri kumandanı bulunduğu Köstence süvari alayından bir bölük te merasime iştirak etmek üzere hareket etmiştir.

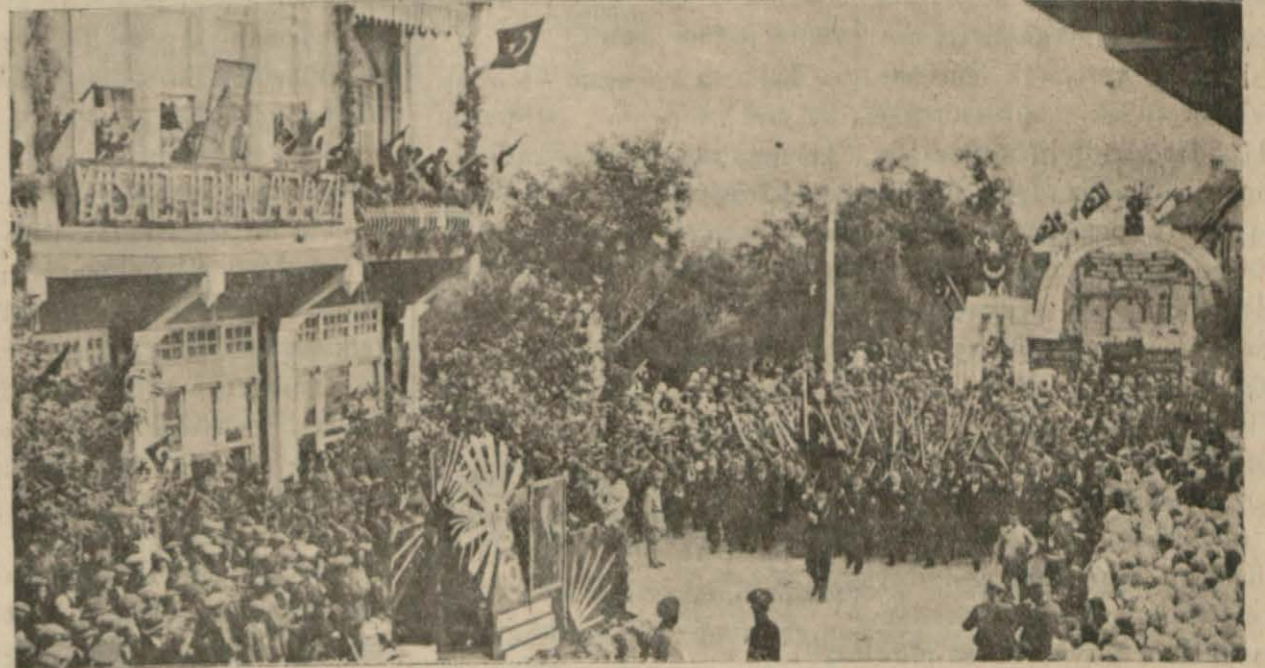
Romen

Kralı üç ay sonra resmen Parisi ziyaret edecektir.

Paris, 15 (A.A.) — Bükreşten bildirildiğine göre Kral Karol Hariciye Nazırı M. Titulesko ile görüşükten sonra Fransayı resmen ziyarete karar vermiştir. Kral bu ziyareti üç aylık resmî matem bittikten sonra yapacaktır.

Büyük bayrama hazırlık.

Cümhuriyet bayramının yıl dönümü fevkalâde güzel ve parlak bir surette kutlulanacaktır.
Bayramı kutulama komisyonu dün toplandı ve programın ana hatlarını tespit etti.

Büyük bayramımızı onuncu yıl dönümüne ait güzel bir kutlba

Gümhuriyet bayramının on birinci yıldönümü memleketin her tarafında olduğu gibi şehrimiz te de fevkalâde güzel ve parlak bir surette kutlulanacaktır.

En büyük bayramımızın programını tespit edecek olan komisyon dün valî muavinimiz Ekrem beyin riyasetinde toplanmış ve program etrafında görüşmüş ve programın ana hatlarını çizmiştir. Komisyona Cümhuriyet Halk Fırkası vilâyet idare heyetinden Feyzi bey, Hal-

kevinden Esat Âdil bey, maarif ve emniyet müdürleri ve Kolordudan bir erkânharp zabiti iştirak etmiştir. Komisyon yarın tekrar toplanacak o vakte kadar Halkevi tarafından yapılacak ihzarat neticesine yakın hasil edecektir.

Dün muallimler de aynı maksatla bir toplantı yapmışlar mekteplerin bayrama iştirak şeklini görüşmüşlerdir.

Harber aldığımız göre,

büyük bayram her suretle güzel kutlulanacak, gündüz büyük bir geçit resmi yapılacak buna asker kıtaları, jandarma ve polis müfrezeleri, orta ve ilk bütün mektepler, cemiyetler ve bütün esnaf teşekkülleri iştirak edecektir. Gece de muazzam bir fener alayı yapılacak, balo ve müsamereler verilecek, bol ışık yakılacaktır.

Bayram tezahüratının bir filmle tespiti de düşünülmektedir.

İhtiyar

Puankare de öldü.

Paris, 15 (A.A.) — Eski Reiscümhur M. Pojnçare bu sabah ölmüştür.

Dört aylık tahsilât.

Ankara, 15 (A.A.) — 1931 senesi eylül ayı sonu itibarile dörder aylık tahsilât miktarı 59,110,931 liradır.

Türk

Tayarecileri Varşovada

iki tayarecimiz Varşovada tetkikatta bulunuyor.

Varşova, 15 (A.A.) — Türk tayare zabitlerinden yüzbaşı Ferruh ve Zeki beyler Grudziadzeye gelmişlerdir. Tayare endah ve bombardıman mekteplerini ziyaret etmek için üç gün kalacaktır.

Hilâli

Ahmer cemiyetinin yardımları

Ankara, 15 (A.A.) — Hilâli Ahmer Cemiyeti Umumi Merkezi tarafından 15 ağustos 1934 tarihinden 15 teşrin evel 1934 tarihine kadar vatanın muhtelif yerlerinde muavenete muhtaç yatandaşa yardım 18,439 lirayı buldu.

Fransada buhran mı?

Dahiliye Nazırı M. Saro kendi cezasını kendim verdim diyor. Saronun istifasından sonraki vaziyet.

Paris, 14 (A.A.) — Nazırlar meclisini açar Reiscümhur M. Lebrun büyük Fransız Bartunun hatırasını ve onun siyaset sahasındaki büyük eserini tebci etmiştir. M. Dumerg Reiscümhura teşekkür eylemiş ve kendisine hükümetin bu yolda girişilmiş olan işe azimkârane bir surette devam edeceği hakkında teminat vermiştir. Hükümet Reiscümhur M. Lebrunun Belgratta yapılacak olan Kral Aleksandrın cenaze merasiminde Fransayı temsil etmek üzere Yugoslavyaya

gitmesini kararlaştırmıştır. Müşarileyhe harbiye nazırı Mareşal Peten, Bahriye nazırı M. Pietri ve hava nazırı ceneral Donen refakat edecektir. General Belgrata, bir Fransız hava filosunun başında olduğu halde hava yolu ile gidecektir.

Bundan sonra dahiliye nazırı M. Saro Marsilya faciası akabinde almış olduğu cezaı tedbirleri bildirmiş ve emniyeti umumiye müdürü M. Bertuan ile Dus De Ron valisi M. Johnne, ziyaretler müfettişi M. Sistero (Devamı ikincı sayfada)

TÜRK DİLİ

BUGÜN (8) SAYFA

Yeni Türkiye Ve Dünya Matbuatı.

«Sultanlar Türkiyeye camiler ve saraylar verdiler. Buna mukabil yeni Türkiyenin Mustafa Kemal ve İsmet Paşa gibi en başta bulunan önderleri memleketi müteaddit fabrikalarla zenginleştirdiler. Ve onu baştanbaşa demiryolu ağıle ördüler.»

«La Croix» Paris.

Evvelce de haber verdiğimiz veçhile, Milletler Cemiyeti geçen haftaki toplantısında Türkiyenin Çin'in yerine Milletler Cemiyeti konseyine kabulüne karar vermiştir.

Bu münasebetle son seneler zarfında yine bu sütunlarda intişar etmiş birçok telgraf veya makalelerin negrini icabettirmiş olan yeni Türkiyeden bahsetmeyi müsip buluyoruz.

İlk mektep çocuklarımızca da malumdur ki gerek Türkiye, gerekse Avrupa Asyanın heyeti umumiyesi tarihin akışı esnasında hem de bu hayata bağli olan coğrafi taksimat itibarıyla birçok değişikliklere maruz kalmıştır.

1923 senesinde Lausanne muahedesi Türkiyenin, yeni hudutlarını şöyle taksim ediyordu: Bir taraftan Yunanistan, Meriç, Bulgaristan ve Edirnenin şimalinden geçen bir hat; diğer bir hat ta, şarkta Karadeniz Avrupa Türkiyesinin hudutlarını çiziyordu ki, Türkiye bugün eskisine nazaran çok büyük bir saha kaplamaktadır.

Asya Türkiyesinin, hudutları ise, yukarıda Sosyalist Sovyet Cumhuriyetlerinden Kafkas Cumhuriyeti, Şarkta İran ve Cennapta Suriye hudutlarına dayanmaktadır.

Bu sahanın bütün mesahaj sathiyesi takriben 780,000 kilometre murabbadır, yani Fransanınkinden çok daha geniştir.

Türkiye servet membanının en mühim kısmını kendi topraklarından çıkarır; aynı zamanda ikliminin tenevvuu sayesinde hayli verimli olan geniş bir zirai sahadan istifade eder.

Esas gayesi millet ve memleketi büyük ve kuvvetli bir hale getirmek olan Türk Hükümeti ziraatın inkişafını ihmal etmediği gibi milli faaliyetin her cephesini muasırlandırmak için de son derece gayret etmiştir.

Ziraat istihsalinin başında köy halkının gıdalanmasına yarıyan hububat gelir.

Türkiye siyasi rejimini kuvvetlendirdikten sonra asil cehtini memleketin mali ve iktisadi kalkınmasına sarfetti; hattâ bu uğurda bir çok zorluklar ve manilerle şarpışmaktan geri kalmadı.

Kemalistler, iktidar mevkiine gelmek suretile memleketi karşı bazı taahhütler altına girmiş oluyordular. Bunun içindir ki Kemalist rejim Türkiyeyi hem mali, hem iktisadi ve hem de siyasi üç mühim bakımdan müstakil bir devlet yapmaya çalıştı.

Türkleri ecnebilere karşı zayıf düşürmek kapitülasyonların ezici boyunduruğundan kurtaran Kemalist şefler, yurtdaşlarını iş hayatına alıştırmaya çalıştılar. Bu gayretli devlet adamları yurtdaşlarını bu yola sevk etmek

in çok yıllanmış menfaatleri çiğnemek pahasına da olsa her şeyi göze aldılar. Bu sayede artık öyle bir devir geldi ki bu devirde Türkler yabancılara açıkça tercih olunmaya başladı.

Bu müsait şartlardan istifade etmesini bildikleri için, Türkler, piyasayada hâkim olarak tutunmaya muvaffak oldular. Şimdiki halde ortada hüküm süren şüphe yok ki şahsi kabiliyet ve serbest rekabet esasıdır. Resmî kuvvetler artık ne Türklerin ne de yabancılardan lehine olacak müdahale etmemektedir.

Bu senenin 29 birinci teşrininde Türkiye Cumhuriyeti 11 inci yıldönümünü kutlu hayacaktır. Ameli tahakkuk ve verim bakımından bu devre Türkiye tarihinin belki en verimli olmuştur. Sultanlar Türkiyeye camiler ve saraylar verdiler. Buna mukabil yeni Türkiyenin Mustafa Kemal ve İsmet Paşa gibi en başta bulunan önderleri memleketi müteaddit fabrikalarla zenginleştirdikten sonra onu baştanbaşa demiryolu ağıle ördüler; fazla olarak dinî sahada müslümanlığın ancak eski kabile hayatına uygun gelen bazı örf ve âdetlerini ilaga ettiler.

Hükümet merkezi Avrupa Türkiyesindeki İstanbuldan Asya Türkiyesindeki Ankaraya naklolunmuştur.

Ankara Karadenize dökülen Sakaryanın bir kolu üzerine oturmuş ve Roma devri zamanında Ancyre isimle şöhet bulmuş olan çok eski bir şehirdir. Aynı zamanda Asya Türkiyesinden müteaddit istikametlere ayrılan birçok yolların hareket noktası üzerinde bulunmaktadır. Şehrin diğer bir hususiyeti de doğrudan doğruya ve her gün olmak şartıyla bağli bulunduğu İstanbul ile Bağdat arasında cereyan eden bütün ticari muamelelerin en mühim merkezini teşkil etmesidir. Yepyeni bir şehir olan Ankara yoktan varedilmiş olup eski Ankara ile hiç münasebeti yoktur. Bu günkü Ankara her gün mütemdiyen inkişaf etmek kabiliyeti ve imkânını taşıyan temiz, süslü, hakiki bir hükümet merkezidir. Keza durmadan artan düfusu da şimdiki 75.000 i bulmuştur.

Bugünkü nüfusuna tamamile kâfi gelen yeni Türk merkezi mütemadiyen yayılıp genişliyor. Esasen büyük bir ecnebi şehir mütebassası tarafından yapılmış olan şehir planı 300,000 nüfusu içinde yaşatabilecek bir şehre göre düşünülmüştür. Su, tenvirat ve konalizasyon tesisatı, münakale vastaları, açık meydanlar velhasıl herşey yeni şehrin müstakbel inkişafı ile mütenasiptir. Hükümet milyonlarca lira sarfetmek su-

rotile umumî ve resmî daireler için geniş binalar yaptırmıştır. Birçok mektep ve enstitüler açmıştır. Bütün modern tarzdaki inşaat beton armadır. Fazla olarak yeni yapılmakta bulunan bir müze, bir kütüphane, bir inhisar idaresi, bir milli akademi, temyiz mahkemesi ve adliye ile İktisat Vekâleti dairelerini ihtiva edecek birçok binalar vardır. Bundan maada Ankara bir müddet sonra bugün mevcut ve faal bir halde bulunan Hukuk Fakültesi etrafında toplanacak olan dört Fakülte bir Üniversiteye malik olacaktır. Hükümet, diğer taraftan Devlet memurları ve şehrin belediye memurları için ucuz fakat modern ikâmetgâhlar yaptırmıştır.

Şehri pek yakında ziyaret etmiş olan bir muhabirin dediği gibi Ankara hakikaten bir timsal şehri bir gurur ve iftihar abidesidir. İstiklal harbi esnasında milli müdafaa ve mukavemetin umumî merkezliğini yapmıştır. Bunun için de muzaffer Kemalizin hükümet merkezini teşkil etmek onun hakkıdır. Her yeni rejime yeni bir merkez lazımdır. Halbuki İstanbul isimle anılan «Constantinople» dünyanın en kozmopolit şehri, birçok halk yığınlarının karşılaştığı bir dört yol ağzı ve şarkla garbin birbirine karşılaştığı bir yer olmaktan çıkmamıştır.

Nekes bir teprağa dökülen emeğin kıymet ve büyüklüğü düşünülünce, Ankaranın yakın tarihi insana mutlaka heyecan verir. O topraklarda ilk defa olarak muvakkat bir hükümet yerleştiği zaman, Ankara henüz bütün iptidai basitliği içinde bulunuyordu. Kendisi Toros hatına bağliyan tek ve sapa bir demiryolundan başka bir hatta malik değildi.

Tabiata karşı açılan mücadelede zaman geçtikçe hep yeni yeni şekillere girerek devam etmiştir ve etmektedir. Hükümet merkezinin yaratılmasına karar verildikten sonra onu baştanbaşa yapmak lazımgeldi. Bu iş ifrat ve tefriti kendeinde birleştiren iklim şartları içinde başarılacak azim ve ezici bir savaştı. Meselâ yazın güneşte 65 dereceye yükselen termometro kışın umumiyetle sıfırdan aşağı 20 ye kadar iner. Bazan yazın en kışkın günlerinden sonra dondurucu gecelerin hüküm sürdüğü vakidir. Bütün bu hava değişiklikleri binaları eyiden eyiye müteessir eder, hattâ çok kereler henüz kurtulmuş bataklıklar üzerinde bazı temellerin çödüğü bazan da binaların baştan aşağıya yıkıldığı görülmüştür. Bununla beraber bu ilk tecrübelerden sonra bugünkü teknikçiler artık bu gibi müşkül-ülleri yenmiş bulunuyorlar.

Birçok sahalarda geri kalmış olan Türk milletinin ilim

Günün Haberleri:

Şeker fabrikası cuma günü açılıyor.

Turhal şeker fabrikasının açılması cuma günü saat 3 de yapılacaktır. Açılma resmini Başvekil Paşa Hazretlerinin yapması muhtemeldir. İktisat Vekili Celâl beyefendi bugün Turhala gelecek ve merasimde bulunacaklardır.

Almanya borçlarını ödüyor.

Alman hükümeti, Davos istikraz bonularını hamil Amerikalılara 15 teşrinivelede ödenmesi lazım gelen faiz taksitine karşılık olan 2,100,000 dolardan yüzde yetmiş başını ödiyecektir.

Yunanistanda reiscümhurluk meselesi.

Yunanistanda iki partinin uzlaşması meselesi dündenberi başka bir safhaya girmiştir. Sanayi teşekküllerine mensup on sekiz ayan azası firkalarla hükümetin memlekette intihabat vaziyetini bozacak veyahut her hangi başka bir şekilde rahatsızlığı mucip olacak itilâfatsızlığa varmamaları için kendilerinin şimdiden Cümhur riyasetine M. Zaimisin intihabını kabul ettiklerini buna mukabil de hükümetin yeni intihabat kanununun tatbikinden sarfı nazarla her iki tarafın kabul edeceği yeni bir kanun çıkarmasını ve yahut beş mart 1933 te tatbik olunan intihabat kanununu tatbik etmesini istemişlerdir.

Bu on sekiz ayan azası Başvekil ziyarete ederek bu fikirlerini bildirmişlerdir. M. Çaldaris kendilerine bu hareketten memnun kaldığını söylemiştir. Jeneral Kondilis bu on sekiz ayanın teklifini kabul ettiğini söylemiş, diğer nazırlardan birçoğu da bu ayan azalarını eyi hareketlerinden dolayı tebrik etmişlerdir.

ve irfan itibarıyla yüksetmek istiyen şimdiki hükümet idaresi, Fransanın ötedenberi memlekete verdiği mücerrep mürebbi ve hocaların hizmetlerinden birçok hususlarda kendini müstagni adetti.

Bugün herşeylerini kendileri yapan Türkler bir zamanlar ya muharip, ya memur yahut ta ziraatçıydılar. Halbuki bugün o derece ilerlemiş bulunuyorlar ki kendi iptidai malzemesini ve el işçiliğini bizzat memlekette bulan bir sanayi yaratma üzere erdiler. Şüphe yok ki büyük işte tecrübeden istifadeye pek istekli bulunmadıkları Avrupalı kapitalist ve teknikçilere ihtiyaçları olacaktır. Yalnız şunu kaydedelim ki bu müsterek mesajda her iki tarafın da fayda ve menfaatini göstermek mümkündür.

Türkiye tabii servetlere sahiptir; hattâ denebilir ki mahrum olduğu hiç birşey yoktur. Nehir, maden, münbit arazi umumiyetle eyi bir iklim mütenevvi mahsuller, ormanlar, balıkçılık, köylü, işçi, denizci bir halk ve sair gibi herşey memlekette mevcuttur.

Eskisinden çok daha mü-

Yazı Müsabakamız.

Hikâyelerin neşrine 29

1. Teşrinde başlayacağız

Gençler arasında açtığımız güzel yazı müsabakasına girme şartlarını ve müsabakanın nasıl olacağını yazıyor:

Gönderilecek yazılar.

Gönderilecek yazıların «tezli küçük hikâyeye» vasfını halz olmaları yegâne şarttır.

Müsabakamıza iştirak eden gençlerden gönderecekleri «tezli küçük hikâyeleri» gazetemizin iki sütununu tecavüz etmeyecek bir hacimde tertip etmelartni rica ediyoruz.

Seçim heyeti

Gelecek yazıları tetkik etmekte bunlardan kazananları seçmekte edebiyat muallimleri, gazetemizin tahrir riyasetine yardımcı olacaklar ve rey vereceklerdir.

Kazanacaklar

Müsabakamız şöyle başlayacaktır. Gönderilecek «tezli hikâyeler» ler 29 Teşrinnevelden itibaren derce başlayacağız. Bu hikâyeleri seçmekte okuyucularımız arasında ayrıca bir müsabaka tertip ediyoruz. Seçme heyetince biricitiği kazanacak hikâyeye rey vermiş olan elli okuyucumaza muhtelif hediyeler dağıtacağız.

En güzel tezli küçük hikâyeyi yazan genç gazetemiz bir (kol saati) hediye edilecektir. İkinci ve üçüncüye güzel birer dolma kalem, dördüncüden onuncuya kadar kıymetli birer kitap hediye edilecektir.

Bu müsabakada okuyucularımızın nasıl rey kullananacaklarını ileride yazacağız.

Gençler, sizi kaleminizi tecrübeye davet ediyoruz..

Birçok gençlerin biraz daha müddet verilmesi hakkındaki müracaatı üzerine gönderilecek yazıları ay başına kadar kabul etmek kararını verdik. Hikâyelerin neşrine 29 Teşrinnevde başlanacaktır.

Şimalî Amerikada kar

Şimalî Amerika mintekasında vakitsiz bir kış başlamış dün 70 derece kara nihayet gösteren sıcaklık yerini buz gibi bir havaya bırakmıştır. Kar tipi ve fırtınadan 200 kadar telgraf direği yıkılmış, 100 tane elektrik kablosu kopmuş, birçok ağaçlar köklerinden sökülüştür.

Faşist ve komünistlerin bir tecavüzü.

Amerika ve İtalyan atletlerinin boy ölçüştükleri stadyuma (1000) kadar faşist ve kommünist hücum ve zabıta marifetile dağıtılmıştır. Aralarında kadın da bulunan yaralıları vardır.

kemmel bir teşkilâtsayesinde elde edilen maddî terakkiler seri olmuştur. Bunun en güzel misali demiryollarıdır. Demiryollarının adedi bütün Cumhuriyet sahası üzerinde gittikçe artmaktadır.

Nüfus her gün fazlaşıyor. Bugün geçmişe nazaran çok daha faal bir hayat yaşayanların adedi 15 milyonu geçiyor. Şarkta hiç birşey fazla süratle yapılmaz; zira âdetler kanunlar kadar çabuk değişemez. Maanafih içtimal değişiklikler sahasında şark betaatinin payı ayrıldıktan sonra bile, vukua gelmiş olan tahavvüller çok ehemmiyetlidir.

Şu son senelere kadar ve bilhassa köylerde çocukların ekserisi mektebe gitmezdi. Neticede halkın yüzde doksanı kendi dilini yazıp okumazdı. Lâtin harflerinin arap harflerinin yerine geçmesi okuyup yazma bilimyenlerin adedini hayli azaltmıştır.

Köy mektepleri gittikçe çoğalıyor. Bugünkü Türkiye de aşağı yukarı 41,000

köy varken buna mukabil büyük şehirlerin adedi pek mahduttur.

Tahsil ilerledikçe terakki artıyor. Eskiden bazı küçük şehirlerde doktor yoktu ve bütün memlekette ancak 2000 doktor vardı. Bugün ise doktor adedi her gün fazlaşılmaktadır.

Avukat, Mühendis, Hâkim, yüksek memur ve zabıta tahsillerini umumiyetle Türkiyede yapmaktadır.

Birçok Türkler Türkiyede ötedenberi yerleşmiş bulunan ecnebi mekteplerinde okuyorlar; bu meyanda memlekette en fazla taammüm etmiş bulunan lisanın Fransızca olduğunu kaydedebiliriz.

Velhasıl şehirlilerin Avrupa ilim ve dillerini öğrenmeğe başlıyalı takriben elli sene var, bunlardan bazılarınin soyhat etmiye başladıkları Avrupada yerleşip çalıştıklarını da görüyoruz.

En Büyük Bayramımız.

Büyük bir sevinç ve kıvançla sarmak, dolamak, üpüşüp koklaşarak bu en büyük bayramımızı candan kutlulamalıyız.

Bizim, diğer soylardan daha büyük ün veren benimiz Türklüğümüzdür. Bize adımızla (Türk oğlu Türk) yurdumuz da (Türkiye derler). Bu örneksiz yurdun havasını soluyan, ekmeğini yiyip suyunu içerek yaşayan yurtdaşlarımızın hepsinde (Türk) tür. Biz bir ana ve baba çocuklarından daha sevişken kardeşleriz. Yaşlı yurt parçalarımızdan büyük bir can sevisi özlemesile ana yurdumuza uçup gelen kardeşlerimizin hiçbir yöntemden şöyle böyle kötü soy adlarıyla anılmamaları ve onların da anılmaları ve hepimizin yat dil ve yat sözlerle görüşmemiz başta gelen en büyük yurt severlik işimizdir. Yurdumuzun daha pek çok yurtdaş dileği vardır. Yat soylar yılda yüzde ondan yirmiye kadar uzayıp gözünü gün doğuya dikip ağzını havaya açarak (kabıma sığamiyorum) diye kudum kudum kudurmasından kipriklerimizi bile kıpırdatmayıp onurumuzu bozmamakla beraber, bizde önümüzdeki ikinci onuncu yıldönümümüze kadar canla başla çalışır ve on milyon daha kabarıp sınırlarımızı geçilemeyecek, uçulup yüzülemeyecek bir kılıktan çetinleştirerek dünyanın ilk işideceği en yüksek sesle aslanca (yasak!) diye haykırarak köküne kıran giresi bu salya kusan ağızlarına kurşun akıtarak karşılamalıyız.

İnsanlık okusu bize yat soyları kışkandırıcı (Türk yer yüzündeki insanların atasıdır, efendisidir) diye ve daha pek çok ögmelerle bunca kıvançlar verip dururken kötü soy adları ve yat diller ve sözler kullanıp ayrı ayrı boy çekmemiz hiç doğru değildir. Gebermiş ve gebereceğe geçmiş ve geriliğin (yerli, yabancı, muhacir, yanyalı, hanyalı, Bulgaryalı, Romanyalı...) ve daha kötülerini anmağa soyumuzdan utandığımız bu çok çirkin takma at ve dilleri kafa tasımızdan kaldırıp atarak insanların ilk dertleştiği güzel öz dilimizle konuşup ekmeğimizi kendi alın terimizle çıkarmak için örneğini gökten, topraktan, sudan, demirden, ottan, iştan, yiyitlikten olduğumuz öz soy adlarımızla birbirlerimizi ünneyip seslememiz karışıklı soydaşlık duygulu en büyük yurt borcumuzdur. Bu borç hepimizin, ülkülü gençlerimizin, gazetelerimizin ve belli başlı kültür kaynağı olan Halkevlerimizin can kulağı ile işitip can gözile güdererek düzeltip başaracağı baş-

lica bir iştir. Nereden olursa olsun yat dil ve yat at kullanan bir yurtdaşımızı görürsek- gönül kırarak değil çünkü soyumuzun bağı yufkadır- saygılarla ve korumalarla görüşüğünün yurdu için, soyu için çok büyük kötülük olduğunu kinayarak söylememiz ve kendisinin evinde çocuğu çocuğu içinde, semtindeki komşularında ve köyünde de böyle görüşmeler varsa çevirmesi için çalışmasının en yüksek bir yurt severlik işi olduğunu açık alına söylemesini de anıvermeliyiz. Daha doğrusu her görüşüşümüzde ağızımızdan çıkacak yat sözden büyük bir utangaçlık duyduğumuzu yüzümüzün kızarıklığıyla göstermeli ve bunu en büyük huy bozukluğu bilmeliyiz. Hele Halkıveri dinlenme günlerinde kollara ayrılarak semt semt, köy köy, oba oba, dağılıp çocuk çocuklarile köylü hanım ve efendilerimizi köyün alanına ünleyerek dillerini, soy adlarını ve öz adlarını denemeli. Öz Türkçe olanları yiyitlikle armağanlıyarak (ünüle, dilinle consuz yaşa!) Ve yat dil kullananları da (geçmişte bizim adımızı dilimizi kötülemişlerdir) dillerini döndürmeğe ve doğacak yavrularına takmak üzere ellerine çeçvelemiş öz at dizileri verip soy adlarını da bağışlıyarak (ikinci gelişimizde bu soy adlarımızla ünliyeceğiz) demelidir.

Ve bundan böyle de ana yurdun her hangi bir bucağına her hangi bir bucağına koşup gelen kardeşlerimize de Türklüğünü gösteren güzel soy adlarını takip evinin, tezgâhının, sapanının, aykıtalarının, yezi masalarının baş geuna asmak üzere yanında taşıdığı bele kağıdına yazıp (siz kardeşlerinizin en büyük armağanı olsun!) demekle dil ve soy birliği işimizin başarılması olacağı inanındayız, çok umarız ki önümüzde: soy adı yasaının çıktığı gün kırlı ve kötü takma adlarımızdan soyunarak bizim Türk oğlu ve kardeş olduğumuzu gösteren öz Türk soy adlarımızı takınarak ulu ağaçların dalları budaklarile gürelediği gibi bizler de soyumuzla sopumuzla bir dil ve bir yürekle bir başa boğa bağli külte olarak diğer mutlu günlerimizden daha büyük bir sevinç ve kıvançla sarmak dolamak üpüşüp koklaşarak bu en büyük bayramımızı candan kutlulamalıyız.

Sandıkçıoğlu
M. Edip

Fransız siyaseti değişiyor mu?

Hanuvrada çıkan Hannover Ansejger gazetesi Marsilya suikastına hasrettiği bir makalede; suikastın Avrupa siyasetinde nasıl edeceği neticelerden bahsederek Fransa hükümetinin

siyasetini değiştirmeye müsait bir fırsat verdiğini ve bu fırsattan istifade edilerek Bartunun siyaseti bırakılmazsa meşum neticeler vereceğini kaydetmiş ve:

— Fransa hükümeti zali.

Folklor:

Maniler

Toplayan: V. E.

Köprüden geçemedim
Mantomu biçemedim
Yarın çapkın dediler
Yine vazgeçemedim

Deniz dibi kum çalar
Mor sümbüllü bahçeler
Aldı gitti yarımı
Düşmanlarım oh çalar

Mektubum dört köşeli
İçi şarkı döşeli
Üç ay on beş gün oldu.
Ben bu aşka düşeli

Ufacık kuş üzümü
Görsem yarın yüzünü
Ağlıyarak söylesem
Belki tutar sözümü

Karanfil deste gider
Kokusu dosta gider
Bizi burda görenler
Evine hasta gider

Karanfil deste deste
Beni annemden iste
Annem beni yemezse
Canımı Allaha istese

Mısır ektim anıza
Yedirdim domuza
Alta ay sevda çektim
Bir elâ gözülü kıza

Balikesir ipliği
Sökülmüyor diktığı
Benim yarımı sorarsan
Sultancaıyır keklığı

Erikler çiçek açtı
Kuşlar bayıra kaçtı
Köyün biricik kıza
Efeye sine çekti

Karşıdan gelir üç atlı
Üçü de Mehmet adlı
Mehmede varan kızlar
Geçinsin tatlı tatlı

Ak gülüm uyanda gel
Güllere boyanda gel
Annen izin vermezse
Allaha güvende gel

Ufacık iğnemisin
Halimden bilmez misin
Yana yana kül oldum
Daha inanmaz misin

Elmas yüzük tek parmak
Muradım sana varmak
İller tethi uykuda
Ben Allaha yalvarmak

Dağda gürgen yanarmı
Şu kızın darılması
Beş yüz lira ediyor
Bir gece sarılması

Dağda fındık olurmu
Ateş yastık olurmu
Sen orda ben burda
Böyle dostluk olurmu

Asma dalı sıyrıma
Merak edip kayırma
Sen benimsin ben senin
Kimselere duyurma

Mektubum sarı kâğıt
Ağlarım saat saat
Ben buradan gidersem
Oturun rahat rahat

Beyaz geyme üşürsün
Güzellikte meşhursun
Senin bir tabiatın var
Her kesle görüşürsün

mane siyaset yerine itidal siyaseti takip ederse Avrupa milletler arasında hakiki sulhün teessüsüne medar olacağını ilâve etmiştir.

Delilerle mülakat: 5

Delilerin Bana Hücumu.

Herkesin yolunu kesip « Abiy, Amca, bana bu kuruş versenye, sana dua ederim.» Diyen bir deli...

Aman yarabbi; neydi o? Manzara, gözlerimde canlandı, muhayyeleme, bütün korkunçluğu ile hâkim oldukça tüylerim diken diken oluyor, içime sanki sert bir şey iniyor...

Hele, Apti ağanın:
— Sen bana deli dedin hal.. Sen beni deliler listesine dahil ettin, öyle mi?.. Al sana... Al sana!..

Diyerek üzerime büyük büyük taşları fırlatması?..
Ya:

— Sen nee basersin benim resmimi gazataya ba?.. Vuracaam sana şim ha...

Diye bağırın Ayan ağanın sopasını, bana vurmak için havaya kaldırması?..

Tahayyülü bile insana korku veriyor...

Merak ettiniz, değil mi?

Bakın, anlatayım:

İki gün evel, Apti ağanın, kıymetli bir adamımızı öldürmek istediğini, « TÜRK DİLİNDE okuyunca, içime bir korku girdi...»

— Ah ne ettimde delilerle mülakata başladım.. Ah bu kafa ah.. Belâ yokken niye icat ettim?..

Zaten...

Vesvese, kafamda, bir ağaç kurdu gibi bir aşağı, bir yukarı; bir sağa, bir sola durmaksızın mekik dokudu akşama kadar..

Yatağa girdim.. Girdim amma, korku ile, vesvese ile...

Bir hayli sıkıntı çektikten sonra uyuyabilmıştim...

Fakat, böyle uykuyu, mevlâ kimseye nasip eylemeye. Dehşetli korku geçirdim..

Rüyamda, Balikesirin bütün delilerini bir arada karşımda gördüm...

Apti ağa başlarına geçmişti..

Elindeki taşları, haykırarak başıma atıyor ve ben çığırıkça, kaçmak teşebbüsünde buldukça, o köpürüyordu..

Zaten, çocukların ardından her çeşidini öğrenmiş olan Ayan ağa, nereye kaçmak istesem önüme çıkıyor, sopasını bütün mehareti ile üzerime fırlatıyordu..

Çok sakın bildiğimiz deli Fatmanın bile gözleri kan çanağına dönmüştü.. Paytak

Delî Kâzım ve delî Recep bir arada paytak ördek gibi, bana doğru öyle bir ilerleyişi vardı ki, insanın, bu kıpkızıl açılmış gözlerin karşısında titrememesi mümkün değildi.. Ben karşılarında, tiril tiril titrerken, onlar, bir araya toplandılar..

Ahmet ağa söze başladı:
— Arkadaşlar, delilerle konuşmak cüretini gösteren karşımızdaki deli, bu deliler arasına bizi de katmış ve bize çaktırmadan, resimlerimizi çekmiş..

Şimdi, bizi delidir, diye salı ve cuma günleri gazeteeye basıyor..

Daha susacak mıyız, buna? Apti ağa, bir onlara bir bara, sert sert bakarak, şu sözleri söyledi:

— Benimle de konuştu.. Onu öldürmeli.. Ulan bana bak, delimiyim ben, ha delimiyim ben?.. Al sana, al sana.. Haydi tutun öldürelim şu bizi deli yapan deliyi..

Ve hepsi birden üzerime çullandılar.. Kimisi, bıçağını çıkarıyor, kimisi sopasını, taşını hazırlıyordu..

Sahnenin en korkunç yerinde, haykırarak uyandım.. Sesim kısılmıştı.. Gözlerim ıslaktı.. Hâlâ ağlıyordum..

Kalbim, göğsümden fırlayacakmış gibi çarpıyordu..

Uyumak mümkün mü? Sabaha kadar, gözlerim açık, içim sıkıntılı, bir mezarıda imişim gibi korku içinde yattım..

Az daha çılgına dönecektim.. Neyse, kurtulan kıymetli doktorumuzla beraber kendime de geçmiş olsun, diyeyim..

**

Delilerle yapmakta olduğ-

um mülakatlara nihayet ermek niyetinde idim.. Fakat, akşam, deli Kâzımın yolunu keserek, malımı mazlûm:

— Abiy, amca, bana bu kuruş versenye.. Beş kuruş versenye bana.. Ekmek aleccem.. Teyzem hasta oldu.. Sana sabaha kadar ederim..

Demesi, beni bu kurdan caydırdı..

İstekle durdum:

— Yahu, dedim, maşallah, ayı gibi vurdün var.. Dileneceğine lışsana..

— Çalışıyan, amma, para vermiler..

— Kâzım, beş vereceğim amma, bir la.. Sorduğum suallere vap vereceksin..

— Peki abiy, soran reyini kime verdin..

— Vallahi ben de miyen.. Tuttular, götürdüler beni.. Bir takım ler karaladılar.. Bu ğıdı şuraya at, ben de attım.. Napıyun..

— Güzel, şimdi, ka soracağım. Sen ağanın yediği haltı dun mu?

— Nasıl şey yemiş, sil şey yemiş?

— Canım, yani.. Ve Apti ağanın tığını. Kâzıma anlattı..

— Deli, herif abiy di.. Deli herşey yapıyordu..

Karşımdaki sokaktan kadın bağırıyor başla..

— Kâzım, be daha bekliyelim mi a körolâsı?..

Delilere hücum eden zım, beş kuruşunu dan, koşa koşa doğru gitti ve kayboldu..

Kâzıma, deli denmem pek razı değilim..

onda, delilikten saflık, bölük var..

Ne bileyim, bir zup işte..

(Sen-Tur)

İngiliz çehresi değişti mi? Bir beyanat.

İngiliz çehresi değişti mi? İngiltere Antropoloji Cemiyeti sabık reisi M. Keith, bu suale «Daily Mail» gazetesinde şu cevabı veriyor:

Avrupa karikatürçülerinin çizdiği İngiliz tipini kim bilmez? Uzun ve gayrimuntazam bir sima, dar dudaklı geniş bir ağız, uzun ve çikik dişleri işte karikatürçülerin yalnız erkeklerimize değil, kadın ve kızlarımıza verdikleri sima!

Fakat bu tipin yalnız karikatürçülerin muhayyalesinden çıktığına iddia edebilir miyiz. Muhakkaktır ki onların mübalegaları bir hakikate müstenittir.

Ancak bu çehrenin ötedenberi İngiliz ırkına has olduğunu da söylemek lâzımdır.

Londradaki, Surgeons Kolejinde bir asırdanberi karşılan sayısız mezarlardan çıkarılmış iskeletlerden mürekkep fevkalâde zengin bir koleksiyon mevcuttur. Bunlar sert, romen, sakson mar kâli ve normen kafa tasları olup haklı olarak bir «melez millet» denilen İngiliz milletinin ne kadar çok ırktan teşekkül ettiğini ispat eyerler. Ha buki bu kafa taslarının tetkiki neticesinde

şimdiki İngiliz tipinin Roma devrinden evvelki devirde mevcut olmadığı sabit olmuştur.

Romalılar İngiltereye geldikleri vakit yerliler muntazam çene kemikli tabii büyüklükte dişli insanlardı. Buna mukabil 17 inci asırla

19 uncu asır arasındaki tarihe ait kafa taslarının tekniği o devirde karikatürçülerin gülünçleştirdikleri tipin ne suretle üm ettiğini gösteriyor..

19 uncu asrın sonlarına doğru bu tipin nispetinde çoğalmıştır. Bu değişikliğin sebebi nedir? Onu kâh medeniyet, kâh tegaddi tarzına, kâh ihtiyaçlara mugayir yaşayış tarzlarına atfettiler. Fakat da tereddiden bahsetti erleri de son fatihler İskandinavlar tipinin nihayet hâkim olduğunu iddia ediler.

Ecnebi karikatürçülerinin zio şekilde göstermesinin zmamalıdır. Çünkü, ne sek diyelim, kabahat bism

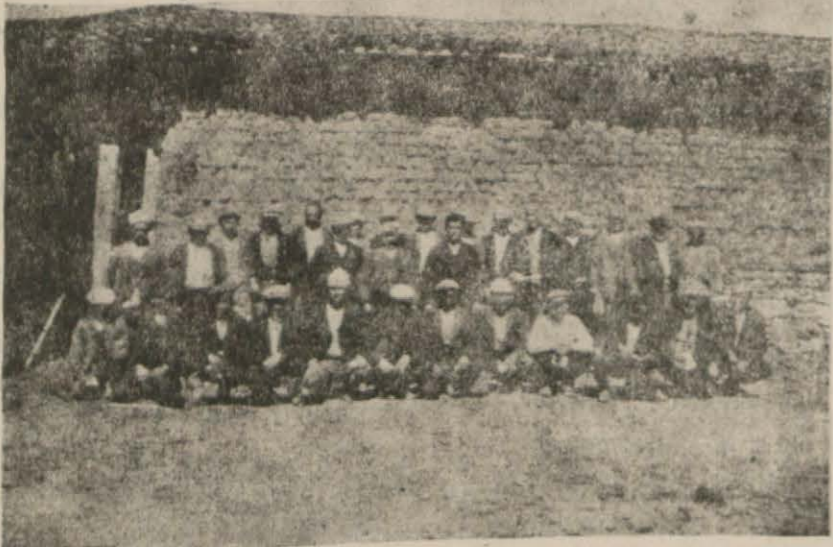
K Ö Y v e K Ö V L Ü

Bu sayfa her salı günü basılacaktır. Bu sayfayı yapmakla güttüğümüz ölkü köye, köylümüze faydalı olmaktadır. Umuyoruz ki köylü kardeşler kendi sayfalarını sevecekler, benimsiyebileceklerdir.

Köyü Kooperatif Zenginleştirecektir!

Köy iktisadımızın birinci hedefi şu olmalıdır:

Kooperatifler köyde sermaye birikimine yol açarlar. Fakir bir köy kısa bir zaman sonra kooperatif sayesinde zengin olabilir..

Bu resim Konakpınarı Kooperatifi ortaklarını bir arada gösteriyor. Bu kooperatif le diğer kooperatifler gibi ortaklarına çok faydalı olmaktadır.

Kooperatifler köylerimize en faydalı müesseselerdir. Bir kere başımız sıkışınca zahmetsizce kooperatiflerden para alabiliyoruz.

Öyle ya.. Dara geldik. Şehre yahut kasabaya gidip bankalardan para almak zor. Tüfeciler ise kızlarımızın gelinlik cihazını is erler insandan.. Beş verirler yirmiyeye senet imzalatırlar.. Allah onların eline kimseyi düşürmesin.

Kooperatif böyle mi ya.. Tohum alacağız. Paramız yok.. Ver elini kooperatif renebire gündelik vereceğiz, paramız yok.. Gel beri kooperatif.. Öküzümüz hastalandı.. Çiftimiz kırıldı. Hep kooperatif imdadımıza koşuyor.. Bize bu kadar faydalı olan kooperatifin memlekete ve köylere de çok büyük faydası vardır. Köylerde sermaye birikimine kooperatifler yol açıyor. Yani kooperatife hissedar olan her köylü günün birinde köyünün, memleketinin zenginlerinden olacaktır.. Köyde sermayeye ne kadar lüzum olduğunu hepimiz bilirsiniz. Sermayesizlik yüzünden gözümüzün alabildiği kadar o canım yerleri ekip biçemiyoruz. Fazla kazanamıyoruz. Netice itibarile hayatımızı daha iyi işledatamıyoruz!

Gözlerinizi açın kardeşler!
Kooperatif iktisadımızın temelini atıyor.

Köylüye Efendiliğini Veren Cumhuriyettir..

Ağalar;

Cumhuriyet bayramına yaklaşıyoruz. Cumhuriyet bayramında busene de büyük şenlikler yapacağız. Şimdiden davulları hazırlayın.. Geçen sene şehirden aldığımız bayrakları köyümüzü süslemek için şimdiden hazırlyalım.

Cumhuriyet Bayramı

Bizim en büyük bayramımızdır. Çünkü Türk milletine Türk köylüsüne efendiliğini veren Cumhuriyettir.

Veli Dayı diyor ki:

Türk ordusu kolu bükülmez bir kuvvettir!

Gençler, ihtiyarlar o akşam kahvede toplanmışlar Okumuş oğullarından Ahmed'in etrafına çevrelenmişlerdi. Ahmet öğünü (Türk Dili) gazetesini okuyor. Genç, ihtiyar bütün köylüler kulak kabartmış dinliyorlardı. Ahmet okumasını bitirdikten sonra Memiş dayı başını salladı:

— Allah alem amma.. Hiç te hayıra alâmet değil bu havadis..

Genç Doğan Memiş dayı gibi kötü düşünmüyordu.

Ne var ki dayı.. Bir kralı öldürmüşler.. Allah günahı varsa affetsin.

Memiş dayı:

— Öyle deme, oğul. Bak sana (Türk Dili) bu Kralın bizim dostumuz olduğunu yazıyor. Sonra sen daha küçükken.. O cehennem gibi harp te aha.. İşte böyle bir cinayetle başlamıştı.

Saçlı Hüseyinlerin Mehmet te söze karıştı:

— Yine bir harp çıkar der misin ağa dayı..

Konuşmanın tam bu kertesinde kapıdan Veli dayı göründü. Veli Dayı Mehmedin sorğusunu işitimişti.. Onlara doğru yöneldi. Her kes Veli Dayıya ayağa kalkarak buyur ettiler..

Aldı Veli dayı:

— Görüyorum ki sizi bir kurt kemi riyor. Sizin okuduğunuz hâdisatı ben de (Türk Dili) nde okudum. Gazetemiz de yazıyor ya.. Evet Allah hiç yirinecek birşey yok.. Sonra size ben birşey diyivereyim mi? Cumhuriyet hükümetimiz öyle deli dolu eski hükümetlere benzemez.. Cumhuriyet hükümetimiz ayağını her işte öyle denk atıyor ki yetmiş iki buçuk milletin ağzı açık kalıyor buna.. Sonra Türk gücüne karşı koyacak Türk gücü ile yenişmeği denemeğe kalkacak devlet yoktur. Bırakın bunu Fakat ey ağalar.. Bizim Cumhuriyetimizin öz politikası ayurtta sulh cihanda sulhötür. Dost Yugoslavya kralının öldürülmesi yazık oldu.. Amma bir kralla iş bitmez. Yugoslavya milleti de ölmedi ya..

Onun milleti bizim has dostumuz.. Cumhuriyet hükümetimiz bütün milletlerle sulh için sözleşti.. Amma bir devlet çıkarda kahpelik etmek ister.. Buna ne denir.. Geleceği varsa göreceği de var.

Memiş dayı seslendi

— Veli.. Askerimiz çok anlı, şanlı kuvvettir diyorlar.

Veli Dayı dedi:

— Ağalar.. Türk ordusu kolu bükülmez, gücü yenilmez bir kuvvettir.. Bu kuvvet sulhun bekçisidir.

Vay sulhu dedirgin edeceklerin haline..

Veli Dayının bu sözlerini kahvede toplanan genç ihti-

ÇİFTÇİNİN KÖŞESİ..

Çiftçiye Öğütler

Gübrenin Toprağa Faydası:

Ağalar;

Geçen hafta toprağı nasıl bereketlendirceğimizi ko nuştuk. Bugün de yine o maksatla toprağı attığımız gübreyi anlatacağız.

Ekilen mahsulün eyi yeti şebilmesi için toprağı beslemek lazımdır. Bu da ancak gübre ile olur. Eğer bir tarla her sene ekilecek olursa kuvveti yavaş yavaş tükenir. İşte bu tükenen kuvveti ona tekrar vermek lazımdır. Bunun için bazı çiftçilerimiz tarlayı bir sene ekerler, bir sene nadasa bırakırlar. Fakat bu hiç te karlı değildir. Tarla bir sene beyhde boş kaldığından çiftçi hiç birşey kazanmamış olur.

Böyle olduğu halde tarla yine istenilüğü kadar kuvvetlendirilmez.

Onun içindir ki tarlalarımızı gübrelememiz lazımdır.

Acaba tarlayı kaç sene de bir gübrelemeliyiz?

Eyi mahsul almak, çalıştığının mükafatını görmek isteyen bir çiftçi üç ve nihayet dört senede bir defa tarlasını her halde gübrelemelidir.

Gübreler başlıca üç türdür.

Birincisi hayvanların pislikleridir ki bunlara çiftlik gübresi diyoruz.

İkincisi yeşil gübredir.

Üçüncüsü de fabrikaların yaptığı bir takım gübrelerdir.

Şimdi bunları ayrı ayrı kısaca tanıyalım:

Çiftlik gübresi

Manda, öküz, beygir, koyun, tavuk gibi hayvanlardan hasıl olan bu gübrelere herbiri aynı toprakta aynı faydayı vermezler, zaten hepsi aynı kuvvette de değildir.

Sığır gübresi

Kuru topraklar için çok faydalıdır. Beygir gübresi ile karıştırılırsa daha iyi olur.

yar köylüler sevinçle karşılar, gençler ellerini çırpırlar. Hep birden duvara asılı duran büyük Gazinin resmine hayranlıkla bakarlar: —Yaşa.. Büyük Türk.. Diye bağırırlar..

Beygir gübresi

Fazla killi topraklara eyi yarar. Kuru ve sıcak bir gübredir. Onun için sığır gübresinden daha çok faydalıdır.

Koyun ve keçi gübreleri

Çok kuvvetli gübrelere dir. Kuru topraklarda kullanılmalı fakat yalnız olarak toprağı atmamalıdır.

Kübreyi nasıl saklamalı?

Kübreyi eve yakın bir yerde saklamak sıhhat için zararlıdır. Bunun için çiftçi hayvanın altından aldığı gübreyi evinden uzakça bir yerde yığın yapmalıdır. Bu yığın birçok çiftçilerimizin yaptığı gibi gelışı güzel toprak üstüne atılmıyarak ayrıca yapılacak bir gübre-

yiğınlar halinde dökülür. Ve sonra bu yığınlar tarlamm üzerine dağıtılır, gübreyi tarlaya çabuk yaymalıdır. Yiğınlar uzun zaman tarlada kalacak olursa kuvveti azalır, yığınları yayıldıktan sonra gübreyi hemen toprağı karıştırmalıdır.

Yeşil gübreler

Tarla gübrelikten uzakta olursa gübreyi tarlaya götürmek güç ve masraflı olup onun için tarlaya adi yonca, yaban bezelya, adi burçak gibi ucuz yeşillikler ekilir, bunların kökü toprağına lüzum olan gıdanın bir kısmını havadan alarak bulunduğu toprağı kuvvetlendirir. Mahsul kalktıktan sonra bu nebatlar tarlaya ekilerek sonbahara kadar beklenir.

Eyice büyüdükleri zaman

Bu resim Büyük Gazinin çiftliğini gösteriyor. Gazi, her büyük işimizde olduğu gibi bize çiftlikte de rehberlik ediyor.

liğe konmalıdır. Çünkü yağın yağmurlarla gübrenin kuvveti süzülerek toprağı gider, gübrelik şöyle olmalıdır:

Toprakta bir karış kadar yüksekte dört köşe bir duvar örmeli ve ortalarına çukurca bir yer yapmalıdır. Burası bir akıntı yeri ile yine taşla örülmüş bir çukurca birleştirilmelidir. Böylece yağın yağmurlarla gübrenin süzülen suyu bu çukurca birikir. Bu suretle gübrenin kuvveti daha saklanmış olur.

Çiftliğin gübresini toprağı nasıl ve ne vakit atmalıdır?

Çiftlik gübresi toprağı sonbahar ve kıştan bir an evel atılır. Gübre tarlaya sekiz on adımda bir ufak

biçilerek toprağı karıştırılır. Bu suretle bu otların havadan aldığı kuvvetle toprak yenilenmiş olur.

Sunî gübreler

Yani fabrikaların yaptığı gübrelere dir. Bunların birçok çeşitleri vardır. Bunlar toprağına en ziyade lüzum olan gıdayı verirler. Bunların toprağı atılması kolay ve faydası çoktur. Fakat bizim memleketimizde hemen hemen hiç kullanılmıyor. Onun için bunları daha fazla anlatmıyacağız.

Çiftçi

Toprağı eyi bak. Onu bereketlendirmenin senin elinde olduğunu unutma..

Çiftçi

KİTAPLAR.

Anatol Frans

Bizzat müellifin söylediği veçhile, Anatole France hakkında gerçik birçok eserler kaleme alınmıştır; bunlarla beraber bu külliyyetin en mühim unsuru noksanıdır; bu unsur da Francein eserinin ilmi şekilde yazılması bir tahlil ve tefsirdir. Şu kadar ki üstadın hususiyeti ve mahremiyetle uğraşmakla kalmayan eserlerde bile (beğeniyor, beğenmiyor) şeklindeki şahsi bir zevk miyarı hüküm sürüyor; meselâ müellifin tekâfülü asla nazarı dikkate alınmaksızın eserden rasgele zikredilen parçaların kıymet ve şehadeti makbul addedildiği gibi Francein yarattığı hayal ve teşbihler de sırf kitabiyat noktazarından görülmeye kalkışılıyor... Hattâ müdekkik ve müfessirler Francein, sanatında, tenakuzlar meydana çıkarmağa kadar varıyorlardı; nitekim işte Francein bir taraftan nâfiz ve taklidi güç bir sanatı, taşıyan kısa hikâyeler yazabildiğini söyleyen, onun aynı zamanda mevzu itibarile «Şekilsiz» (amorphe) romanlar kaleme alabildiğini de kaydediyorlardı.

Vaziyet bu merkezde iken işte Madam Dynnik bütün bu tenakuzları izah etmiştir; keza Francein, bütün eserlerini doğruca tefsir etmenin ancak üstadın üslûbunu tahlil ile bu üslûbun içtimai mahiyetini teşhis ettikten sonra mümkün olabileceğini kavramıştır.

Mme. Dynnikin, vâsil olduğu başlıca neticeleri şöyle kulasâ edebiliriz:

Anatole Francein en ziyade tercih ettiği tarz felsefi, daha doğrusu felsefi hicvi olan tarzıdır. Santkârın gayri müteşir yazılarının tetkiki de, sırf bu gaye için Paris seyahati yapan Mme. Dynnik'e ispat etmiştir ki France hangi sözün veya hükmün hangi kahramanına raci olduğuna pek ehemmiyet vermezdi. Meselâ müsveddelerde filân şahsa atfedilen söz, eserin sonradan gördüğü tashihte başka bir şahsın ağzından işitilebiliyor ve yerini değiştiriyordu. Bununla beraber Anatole Francein kahramanlarının kendilerine mahsus mütebariz bir çehre ve seciyeye sahip olmadıkları iddia edilemez; fakat şu kadar var ki burada aydınlanmasa icap eden nokta şudur: Üstat için asıl ehemmiyetli olan cihet okuyucusuna muasır medeniyet hakkındaki tenkidî görüşlerini arz etmektir.

Sylvestre Bonnard, Bergeret, rahip Gorgnard gibi birçok ön safta bulunan eşhas vardır ki Francein romanlarında kendini temsil ve ifade etmekten başka hikmeti vücutları yoktur.

Mme. Dynnik Francein felsefi ihtiyaçlarının, daha doğrusu, Francein medeniyeti telâkki ve tenkit tarzının çok kere paradose şekline büründüğünü ayrıca kaydediyor. Bu suretle ortaya atılan paradose filân veya filân parça hükümlerle ihtiva etme-

kle kalmayıp aynı zamanda bazı bütün pasajlara, hattâ baştan başa eserlere raci oluyor. France hiç şüphe yok ki, fikrine paradose şeklini vermesini severdi, zira bu şeklin, vassı mümeyyizi mütenakız hâdiseleri tebarüz ettirmektedir; esasen Francea mücavir âlem ile şeniyet ve hakikatın gzediği tanakuzlar hakkındaki tenkidî ihtisastını nazif bir şekilde ifade etmek imkânını veren yine bu paradore şekli idi.

Maahaza paradore tankuzu sırf şekle ait bir tenakuzdur. Mevcut paradore işte «Hakiki bir muhit içindeki birbirleriyle mücadele halinde bulunan hakiki tezâtları» işaret edecek yerde «Mantiki bir kargaşalık ve teselsüslüğe» alâmet olur.

İşte Mme. Dynnikin, tamamen mukni bir şekilde ispat ettiği veçhile, şeniyet hakkındaki tenkidî görüşü hasseten sophistipue (sofistai) bir görüş olsa Anatole Francea, lâzım olan tarzda bu idi.

Binaenaleyh burada mevzuu bahsolan şey muharririn basit bir «Kelime oyunundan» veya «Fikri tezevukundan ibaret değildir.» «Memleketin isyanı» müellifi bize gerçik «Hayat tezâtlarının coşma ve taşmasını gösteriyor, fakat bu coşma ve taşma sofistai neden olup mücerret şekilde matikeleşmiş bir plâna aksettirilmiş bulunan, aynı zamanda iki mütenakız temayülün pradoxe haline birleşmesinden müteşekkil olan bir halettir. Bu iki mütenakız temayülün mahiyetine gelince, bunlar «Kapitalizm tenakuzlarının mantiki yayılış ve içtimai silinîş ve kayboluşundan ibarettir.

Eğer Anatole France bu iki zit temayülü birleştirip meselâ yayılış ile ortadan silinîşini barıştırmaya ceht ediyorsa, bunun da sebebinin kendi içtimai tabirinin ikiliğinde aramalıdır; Zira bu, «Bir taraftan bütün kökleriyle kapitalist rejime bağ bulunan, diğer taraftan ise emperyalizmin bütün içtimai ve iktisadi tenakuzlarından son derece müteessir olan müreffeh küçük burjuvazi sınıfının tabiridir.»

İşte böylece Mme. Dynnikin, vardığı en başlıca neticeleri göstermiş bulunuyoruz. Bu neticelerin hiç kimseyi Anatole Francein, takdir ve hayranlığa değer sanatı, keza üstadın sanatkar şahsiyet ve tecrübesini tamik ve tetkikten alıkoymadığını söylemeğe hacet yoktur. Esasen bizzat Mme. Dynnikin, eseri bu sahada ve bu yolda atılmış ilk adımdır. Bu kıymetli ve cidden ilmi eserin Anatole Francein, memleketinde nazarı dikkate celbedeceğinden şüphe edilemez.

İspanya ihtilâli sönüyor.

Hükümet kuvvetleri Oviedo serini zapt ve ihtilâlelerin en son tahassün yer olan şehrin şimalindeki istasyonlara hücum etmişlerdir.

Avusturya

Yahudilere karşı fena muamele mi ediyor?

Mançester Gardiyen gazetesinin Viyana muhabiri bildiriyor:

Avusturya Maarif Nazırının orta tahsil mekteplerinde bulunan ve katolik olmayan çocukların ayrı bir sınıfta ders görmeleri hakkında verdiği emir, münakaşalara sebep olmaktadır.

Geçen hafta, Viyana yahudilerinin ileri gelenleri bir toplantı yaparak bu mesele üzerinde konuşmuşlardır.

Bu toplantının reisi, haziran ayında bugünkü Başvekil, henüz maarif nazırı bulunmakta ve böyle bir karar itihazi düşünülmekte iken bir murahas heyetinin kendisine gönderildiğine ve bu tasavvurun protesto edildiğini söylemiştir.

Toplantıda bu kararın protesto edilmesi ittifakla kabul olunmuştur.

Hükümet ve kilisenin organı olan Rayhpost gazetesi, bu mevzuu dair yazmış olduğu bir başmakalede bir çok Viyana katolik çocuklarından daha fazla olduğunu bildirmektedir.

Bu makalede deniliyor ki: «Bazı teknik sebeplerden dolayı böyle bir ayırımıya lüzum görülmüştür. Hükümetin darlık zamanında mevcut olan bu karar muharebeden sonra kurulan Sosyalist hükümeti tarafından kaldırılmıştır.»

Eğer Avusturya bir Nazi hücumunu püskürttü ise bu Yahudilere yaranmak için değil, memleketin yüksek kültürünü koruyabilmek içindir.»

Bu makale böyle bir kararın çıkarılması için büyük bir mana vermemekte ve yapılan itiraz ve protestoları kurnazca hazırlanmış Marksist hücumlar diye tavsif etmektedir.

Aynı yazıda, bu kabil protostolara iştirak edenlerin böyle kararlık niyetlere kurban gitmemeleri tavsiye olunmaktadır.

Bu makale, kararname aleyhinde bulunanları ikna etmemiş bilakis bir tehdit mahiyetinde olduğu için hoşnutsuzluğu büsbütün arttırmıştır.

Avusturya Başvekil Dr. Şuşniç, hecenlerde dünyanın ileri gelen Yahudilerinden ikisini kabul ederek, Avusturyadaki Yahudilerin vaziyeti hakkında kendilerine şu beyanatta bulunmuştur.

«Avusturyadaki yahudilere zulüm yapıp yapılmadığı ve tatbikatta yahudilerin daha kötü bir hal ve vaziyette buldukları hakkındaki sual ve mülâhazamıza cevap olarak şunu söyleyebiliriz ki Avusturyanın nazarında iki türlü yurtdaş yoktur.

Yeni Avusturya kanunu esaslı hiç bir vatandaşın dışına tercih etmediği herkes için müsavat ve fikir hürriyeti tanıdığı gibi hiç bir ferdin masuniyet ve hürriyetini ga-

Kralın Ölümü Etrafında

(Üst tarafı birinci sayfada)

Meclisini fevkalâde toplanarak Marsilya suikastının tertibinde bazı devletlerin iştirak edip etmediğini tetkik eylemesini istemeğe karar vermiştir.

Macaristanda asabiyet

Budapeşte, 13 (A. A.) — Macar Ajansından:

Bütün Macar matbuatı Macaristanla Marsilya suikast arasında münasebet tesisi etmek İtalyan tahrikatçı haberleri nefret ve infialle reddetmektedirler. Azser gazetesi iftira ve yalan başlıklı makalesinde beynelmil hâdis vesilesile Macaristana en imkânsız iftiralarda bulunmağa çalışan matbuatın bu bethahane mücadelesini protesto ederek diyor ki:

— Macaristanın Marsilya suikastı ile hiçbir alakası yoktur. Mülteciler Macaristandan, başka memleketlerde olduğu gibi yaşamaktadırlar. Fakat meselâ Pariste katledilen Hırvat şefi Radiçin, oğlu ve kral Aleksandrın, aleyhinde her satırı krala karşı şiddetli kinle dolu bir kitabı Fransızca olarak bir Fransıv tabii vasıtasile neşreden Hırvat şef Piribiceviş gibi nice Hırvat muhaciri yaşamaktadır.

Uj Nemzedek gazetesi, müfterilerin yüzlerinden maskeyi indirmek için daha fırsatlar elimize geçecektir diyor.

Yeni kanuni olarak tahdit etmez. Memleket ve millet menfaatlerini ihlâl kalkışacak herhangi bir fert karşısında harekete geçen herkese istisnasız bir surette hükümlerini tatbik eder.

Bazı cenabi memleketlerde Avusturyadaki, yahudilere zulüm ve fena muamele edildiği hakkında çıkarılan şayialar ve isnatlardan haberi yok değildir.

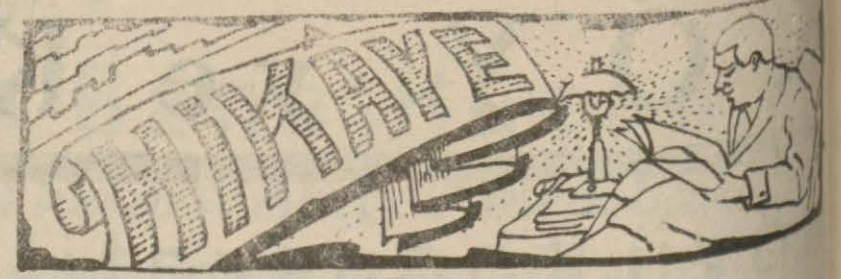
Bu şayialar, hakikate asla uymadığı gibi, Avusturyada, Yahudilere istisnai muamele tatbik olduğu hakkında zaman zaman çıkarılan şayialarında aslı yoktur.

Ne zalimane, ne de istisnai muamele yoktur; millete, devlete ve cemiyete karşı fena yaziyet takınmamış olan her kese karşı müsavi muamele vardır.

Avusturyada Yahudi meselasinin bir hususiyet arzettiği bir hakikattir. Çünkü harpten sonra birçok yahudilerin Avusturya vatandaşlığına kabul edilmiş olması şarki Avrupadan Viyanaya doğru bir muhaceret akını vücude getirmiştir. Bunun üzerine bunun aleyhinde bir aksülâmel uyanmış, fakat kanun gene herkese müsavi tedbirler almaktan ayrılmamıştır.

Avusturya devletince, ekseriyetin dine harp zamanında ve harpten sonra müspet vaziyet takımı hürmetkâr kalmış olanları, tabii tanıyor ve biliyoruz.

Menfi temayüller ve tahripkâr emeller besleyenlere karşı ise tedbirler alınacağı şüphesizdir.

İçki Sevenler Cemiyeti.

Matbuat umum müdürlüğünden gelen bir tamim, gizli bir kuvvet oldu ve Babıâlideki bütün matbaa gücünü, bir anda susturdu...

Ne oluyordu? Bütün nöbetçi muharrirler, sabahın alaca karanlığında, ellerinde bir tel yazısı, öteye beriye koşuyorlar, bir taksi bulan derhal bir istikamet göstererek:

— Aman şoför, diyor; son sürat, son sürat!...

Bulamayan, tramvayın bile uyuduğu bu saatte, muayyen bir istikamet tutmuş, soluk soluğa koşuyordu...

Ceplerinde havadis, makale, şişirme hikâye kâğıtları, sarkıyor, uzun saçları gözlerine düşüyordu...

Sabah gazetelelerinin iki binden fazlası basılmıştı...

Fakat, basılan bu iki bin nüsha ne olacaktı?...

Bütün makinistler hayrette ve tel yazılarını okuyan her yazı işleri müdürü, korkulu bir rüyada idi.

Her gazeteye: — Zııııı! İstopt! Dedikten ve her gazeteciyi telâşa düşüren bu telyazısında, acaba ne vardı?...

İşte, ben elimde geçen kopyasını aynen koyuyorum: «İçki sevenler cemiyeti hakkında, hiç bir şekilde yazı yazılmayacaktır.» «Yazanlara menfi propaganda yapmış gözile bakılacaktır.»

Akşam, geç vakit «İçki sevenler cemiyeti» nin toplantısını haber alan muhabirler, derhal, toplantıya koşmuşlar ve konuşulanları, reisin söylediklerini aynen yazmışlar, resimler çekmişlerdi.

Her gazete, mükemmel bir havadistir, diye, resimleri ile baş sayfayı bununla süslemişti.

Patron memnundu. Çünkü, gazetenin satışı, hiç olmazsa 2000, 3000 artacaktı...

En büyük gazetelerden birinin yazdıklarını naklediyim:

64 lük puntolarla: «İÇKİ SEVENLER CEMİYETİNİN ŞAYANI DİKKAT TOPLANTISI.»

Ser'evhası yazıldıktan sonra, 36 lük harflerle de:

«Cemiyet reisinin, muharririmize beyanatı — Rakı, şampanya, bira, viski, şarap şişe ve kadehlerle donatılmış konferans masası...»

İkinci başlık yapılmıştı...

Şimdi, muhabiri dinleyin:

«.. Akşam geç vakit, «İçki sevenler cemiyeti» isminde yeni bir teşekkülün «Asmalı gazino» da bir toplantı yapacağını duyduğum zaman, içimdeki gazetecilik tecessüsü, birdenbire ayaklandı ve beni, heyecan içinde oraya sürükledi...

Kapıda, şapkasında «kad-

eh» arması bulunan bir kişi:

— «Davetiyeniz beyefendi? » deyince şaşırıp kaldı.

— «Ne davetiyesi? Hoş bulduk.

Fakat, ben gazeteciyim... te vesikam...»

— «Bir dakika efendim. Reis beyefendiye sordunuz gazeteciler kabul olunmaz mı?..»

Biraz sonra kabul olduğumuz bildirildi.

Salona dar bir koridorla dahil olunuyordu.

Kapıdan girince, karşı iki metre yüksekliğinde, yük bir perde göze yordu.

Çalı İbrahim'in bir olan bu porte mesele muharrir Ahmet Rasim'in

Alt tarafında Ahmet Rasim'in içki hakkındaki fikirleri, yıldızlı harflerle yazılmıştı.

Yan duvarlarda bir maruf içkiçilerin resimleri sözleri vardı...

En fazla nazarı dikkat celbeden, Theocyde'in cümlesi idi:

« İnsanlar, yalnız içki dikleri şeylere inanıyorlar hoşlanmadıkları ret için mantık ve melerioj kullanırlar.»

Bu cümle, gayet yazılmış ve etrafı ampullerle süslenmişti.

Theocyde'in bu vecdini, ne münasebetle söyledikleri, ilk okunuşta anlamıyor. Fakat, biraz ndükten sonra, içkiçiyenler, içkinin sevimsizliğini, fenalığını ispat için ntik ve muhakemelerini ilanlıyorlar, diye tefair bildim.

Şu şekilde, resimli tablolarla, adım başında duff olunuyor:

«İçki yirminci asrın ma iksiridir.»

« Vatandaş, yuva şeklinde değil, neşen için iç bade, güzel sev varsa Dünya varmış, yani yokmuş.»

«Kedersiz yaşamak istiyorsun, mest ol.»

«Üzüm, incir, fındık ve Ve Ömer Hayyamın resi altında, birçok lar.

Bütün davetliler olmalı ki, boş masa mıştı.

Gazino, hincançtı. Garsonlar, kanter masadan masaya koşuyor içki yetiştiremiyorlardı.

Nihayet, alkışlar arasında şışman, kıpkızıl yüzü bir ayağa kalktı. Dört bir fina reverans yaptıktan, bessümler saçıktan söze başladı:

«Arkadaşlar,

«Senelerce, içki, erine en büyük tesiri eden birşey olarak edildi. Evet inanıyoruz içki daimi olarak her şeyi harap eder.

«Fakat şuna eminiz arkadaşlar, içki sibat birebirdir. Lâkin, deli...

Belçika Erkânharbiye Reisi

Brüksel 13, (A.A.) — Millî Müdafaa Nazırı ile aralarındaki tekniğin ihtilâfları sebebiyle, Büyük Erkânharbiye Reisi Jeneral Nytten vazifesinden affedilmiştir.

Nezaret bununla beraber, kendisine Anverstepe ikinci ordu kumandanlığını tevcih edecektir.

Müdafaa Nazırı M. Döviz (Deveze), birinci müdafaa hattını şark hududu üzerinde tesis etmek istediği halde Jeneral Niyetten bu hattı Möz (Meuse) nehri üzerine çekmek taraftarı idi.

gibi, ipin ucunu kaçırmamak şartı ile içmeli.

«Dikkat etmişinizdir. İçimizdeki muharrirlere, şairlere sorunuz. En meşhur muharrir ve mütefekkirler en fazla içki için insanlardır.»

«Demek ki, muhayyalelerin en büyük münebbihidir içki.»

«Sonra, içen adam, memleketinin iktisadiyatına yardım eden bir insandır.»

«Üzüm, incir, fındık... İşte bizim içkimiz ve mezemiz...»

«Yaşasın içki sevenler cemiyeti.»

«Traftan yaşasın!» nidaları...

«Arkadaşlar, sıhhatimize içiyorum.»

Kadehler, bir anda kalktı..

Gürültü, tekrar başlamıştı..

Söz söyleyenin, cemiyetin reisi olduğunu öğrendiğim zaman, derhal yanına gittim, gazeteci olduğumu söyledikten sonra, cemiyetin gayesini sordum..

Reis, bana da bir kadeh takdim etti:

«Efendim, cemiyetimizin bir iki sene zarfında dal budak salacağı muhakkaktır..»

«Yuva yıkanları ıslah edeceğiz ve sıhhat için içilmelerini telkin edeceğiz.. İşte gayemiz budur..»

«İçki sevgisi» isminde bir mecmuamız, yarın neşir sahasına çıkacaktır..»

«Öyle zannediyorum ki, mecmuamız satış rekorunu kıracaktır..»

Ayrılrken, reis, arkamdan bağıyordu:

«Toplantımızı olduğu gibi yaz, ha...»

Bütün patronların telâşına rağmen «İçki sevenler cemiyeti» ne ait yazı ve resimler çıkarıldı, yerlerine derhal başka bir havadis kondu..»

Fakaten fazla «İçki sevgisi» mecmuasına yazık olmuştu..»

Aylardan beri, hazırlanmakta olan bu mecmua, tam basılmışken, birkaç cümle ile tatil olunuyordu..»

Zavallı mecmua, henüz ana rahmide iken ölmüştü..»

«İçki sevenler cemiyeti» ni merak ediyorsunuz, onun da akıbeti aynı oldu..»

M. Tuğrul

Yabancı memleketlerde. Sovyetlerde Seçim Mücadelesi Başladı

Sovyetler Birliği Merkezi İcra Komitesinin bir kararı bütün memlekette Sovyetler intihabı gününü tespit etmiştir. İktidar unsurlarının bütün merhaleleri için intihabın ikinci teşriden 15 ikinci kânuna kadar devam edecektir. Önce köy Sovyetleri, sonra şehir Sovyetleri seçilecek ve mahalli Sovyet kongreleri içtima çağırılacaktır; sonra muntakavi Sovyet kongreleri ve muhtar cümhuriyetler kongreleri yapılacaktır; bunun ardından da federe cümhuriyetler Sovyetleri kongresi toplanacak ve en nihayet muntaka cümhuriyet kongrelerini en büyük teşrii ve icra organı olan Sovyet Rusya 6 inci konresi müessillerini seçeceklerdir.

Hükümet kararının ilânı bütün memlekette intihap mücadelesi devresini açmıştır. Memleketin bütün çalışan halkını intihapta faal bir rol oynamaya davet eden beyannamesinde merkezi icra komitesi bu intihabın manasını anlatıyor ve esas çizgileriyle Sovyetlerin faaliyet programını izah ediyor.

Bu yıl 90 milyona yakın müntehip, yani 18 yaşını kadın erkek bütün halk rey verecektir. Yalnız bu rakam bile, şimdiden bütün intihap sistemini karakterize eden Sovyet demokrasisinin ruhunu aşkâr bir surette göstermektedir; bu rakam, Sovyetlerde doğrudan doğruya temsil edilen insan kütlelerinin ne kadar geniş olduğunu anlatır. Aynı zamanda gelecek intihapların, geniş memleketin bütün reşit halkının iştirak ettiği ve birliğin en uzak köşelerine kadar insan kütlelerini kimildatan bu siyasî hâdise-nin büyük şumulünü gösterir.

Bu yılki intihap mücadeleleri 1931 de toplanan son Sovyet kongresinden beri geçmiş zamanın pilâncosunu tesbitte imkân verecektir.

Fabrikalarla yeni sınaî şehirler Kolhozlar ve Sovkozlarla baştanbaşa kaplanarak nasıl memleket manzara değişmişse müntehipler kütlesinin içtimai manzarası da aynı süratle değişmiştir. Ültihapta, küçük toprak parçalarına sahip eski köylüler yerine, büyük zirai istihsal tecrübesini edinmiş Modern makinelerinin kullanılmasını bilen ve kollektive içinde yeni zihniyet sahibi olan on milyonlarca kolkozlu gelecektir. Bütün Sovyetler birliğinde kadınlar çalışmaya ve siyasî hayata gitgide daha fazla rağbet ediyorlar. Millî cümhuriyetlerde tahsil ve terbiye gittikçe daha derin halk tabakalarına nüfuz etmekte ve halk tabakaları siyasî hayata karşı uyanıklık göstermektedirler Bundan başka bu yıl müntehiplerin mühim bir kısmını Sovyet mekteplerinde yetişmiş aslen

köylü ve işçi olan yeni Sovyet münevverleri teşkil edecektir.

Bu yenilemiş müntehiplerin yanbaşında 15 milyondan fazla yeni müntehip ilk defa olarak gelece intihapta rey kullanacaklardır. Bunlar son intihaptan sonra 18 yaşını bitirmiş olan, Sovyet mektebi ve Sovyet fabrikasında özleşmiş yeni nesil adamlarıdır.

Müntehipler kütlesi bu yıl eskiden Sovyet hükümetinin düşmanı olup ona karşı mücadele etmiş bulunan fakat o zamandanberi namuslu ve faydalı işçiler haline gelen yutdaşlar zümresine zenginleşiyor. Filhakika intihap nizamnamesindeki tadilatla dair çıkan bir karar bu insan zümrelerinden birçoklarına ve bu arada eski zengin çiftçilerin çocuklarına faydalı çalışmalarile umumî refaha iştirak etmiş olmaları ve şuurlu bir tarzda çalışmalarını şartile intihap hakkını jade etmektedir. Sovyet hükümeti ve zirai taazzuvar aleyhine faaliyette bulunmaları dolayısıyla köylerinden koğulmuş olan «Kulak» lar bile koğulmalarından üç veya beş yıl sonra ve bu zaman da namuslu bir şekilde çalışmış ve Sovyet hükümetinin eserine yardımda bulunmuş olmak şartile yeni mahallerinde intihap hakkını katabileceklerdir.

Hükümetin beyannamesi yeni Sovyetlere müessil intihabı keyfiyet üzerine hassaten dikkati çekmektedir. Hükümet, kadın veya erkek işçiler ve köylüler, askerler ve zabıtlar, memurlar ve münevverler arasından en çalışkanlara rey verilmesini. Sovyetlere Sovyet Rusyanın şehir ve köylerindeki en iyi iş teşkilâtçılarının, fabrika ve tarlalarda yeni kültürü en fazla yazanların getirilmesini, Sovyetlerde kadın genç ve millî azlıklar müessilleri nispetinin artırılmasını tavsiye ediyor.

Böylece Sovyetler hükümetinin kudretli organı, sulhu çalışmanın ve millî müdafaa teşkilâtçıları olacaktır.

Bu yolda yeni Sovyetlerin başarması lâzımgelen işler pek büyüktür. İdare mekanizmasının iyi işleme sine onlar nezaret edecek, devlet idaresinde ve devletler halk arasındaki münasebetlerde bürokrasi usulleri ile onlar mücadele edecektir. İkinci beş senelik plân tahakkuku için muazzam çalışmanın idareciliği onlara düşüyor. Sanayinin, üraastin nakliyatın yeni baştan teknik bir surette tanzimi, istihsal veriminin ve işçiler refahının artırılması bütün bu birinci derecede ehemmiyetli işleri Sovyetler göstereceklerdir. Şehir, işçi, şehirleri, ve kasaba Sovyetleri gittikçe artan bütün halk ihtiyaçlarının tatmin edilmesine, işçilere daima

Doktor
Memduh Ahmet
Doğum ve çocuk bakımevi
ÇOCUK
hastalıkları mütehasssısı
Muayenehanesini postahane civarında Zemen sokagına nakletmiştir.

daha fazla komfor ve kültür hayatı teminine çalışacaklardır. Köy sovyetlerinin zirai toplulukları kuvvetlendirme ve inkişaf ettirmek yolunda hassaten ehemmiyetli vazifeleri vardır. Toprak veriminin artırılması nezaret etmek, köylü makinelerin kullanılmasını öğretmek, hayvancılığı inkişaf ettirmek onların işidir. Memleketin çalışan kütlelerinin haklarını müdafaa eden Sovyetler bundan başka bu kütlelere ait hakların asla çalınmasına dikkat etmek ve kanuna uymayan her harekete karşı gelmekle de mükelleftirler. Yeni Sovyetler, yalnız memleketin sulhu çalışmasına nezaret etmekle kalmıyacaklardır. Bu sulhu çalışma ve hükümetin sulh siyaseti Sovyet Rusya haricinde bütün sulh dostları tarafından tanınmış ve tasvip edilmiştir. Fakat memlekete düşman ve yeni bir harbe hazır kuvvetler faaliyetlerini arttırdıkları müddetçe Sovyetler de memleket müdafası imkânlarının kuvvetlendirilmesine Kızıl ordunun kudretine nezaret edeceklerdir.

Sovyet Rusyanın 90 milyon seçicisi faaliyetlerini rey atmaları bitirmeyecek rey atmaları bitirmeyeceklerdir. İntihap edecekleri Sovyetleri büyük vazifesine ve bu çalışmanın devamlı murakabesine kütle halinde iştirakinin zarar ve ziyanlarının tazmin işlerini konuşmak için toplanan komisyon işini bitirmiştir. Komisyon zarar gören Amerikalıların taleplerini tetkik etmiş ve muayyen bir paranın bu zarara mukabil Amerika hükümetine ödenmesini Türk toplantılarda şehir veya kolkozların ihtiyaçlarını sayarlar ve bu talimatlar Sovyetlere, halkın ihtiyaçlarını tatmin için takip edecek bir rehber olur, ve böyle pek çok toplantılarda Sovyetlerin kötü çalışmaları en şiddetli tenkitlere maruz kalır ki bu da hakiki ve derin bir surette demokratik olan Sovyet rejiminin karakterini ifade eder.

AVUKAT
H. Tefik - Sadık
DAVAVEKİLİ
YUSUF KENAN
Yazıhanesi hükümet caddesinde Ahmet çeşmesi karşısında Merkez ve kazalarda her nevi dava kabul ve suretle neticelendirilir.

Doların kıymeti azalıyor mu?

Vaşington, 13 [A.A.] — Dolar kıymetinin indirilmesine ait olup M. Ruzvelt tarafından takip edilmekte olan programa işaret etmiş olan profesör Corc Varen dün Reisi cumhur ile görüşmüş ve Avrupada yapmış olduğu tetkik seyahatindenberi ilk defa olarak Beyaz Sarayda görüşmesi enflasyon yapılaçağı hakkındaki şayialara kuvvet vermiştir.

M. Varren bundan birkaç hafta evel hali hazırda kıymeti 59 cent olan altın doların kıymetinin 59 cente indirilmesinin zarurî olduğundan bahsetmiştir.

Bunun neticesi şu olmuştur: Nevyork borsası bir ile üç arasında tehâlüf eden tereffüler kaydetmiştir. Frank 6.64 olarak tescil edilmiş yani iki puan yükselmiştir. İngiliz lirası 4.91 3-4 olarak tescil edilmiş yani iki cent yükselmiştir.

Üç gündenberi yükselmekte olan ve evelki gün onsu 5,12 cente çıkmış bulunan gümüş ki bu miktarı 1929 senesindenberi borsada tescil edilen en iyi gümüş kı-

ymeti olarak kaydetmek icap eder. Bugün iki buçuk cent yükselmiş ve bu hal borsada heyecana bâis olmuştur.

Gümüşün bu sağlamlığı M. Morgentavin ahiren vaki beyanatının Uzaşarkta uyanırdırıldığı alâkaya atfedilmektedir. M. Morgehtav bu beyanatında Amerikanın mübayaa edeceği gümüş miktarını altın ithalatını tasfiye için zarurî olan miktara göre tespit edeceğini söylemişti.

M. Ruzveltin şimdiye kadar millî kalkınmaya yardım etmemekle muabeze ve itham etmiş olduğu sarraflarla bir mütareke aktine naz bulduğuna tahmin edilmektedir.

Hulâsa, hali hazırda bir enflasyonu derpiş etmeğe kâfi gelecek esbab mevcut olmadığı gibi hattâ pek yakın bir zamanda dolar kıymetinin düşürülmesinin de muhtemel olmadığı zannedilmektedir.

Edremit icra Memurluğundan:

Edremitte taşıclık yapmış halen ikametgâhi meçhul Nevşehirli Ali ustaya.

Hükümet binasının inşaatında kefilleriniz tarafından ödenen borcun bu kere kefilleriniz lera dairesine müracaatla kesbi katıyet eden borcunuzu temini için Edremitte mukim helvacı Hüseyin efendi yedinde bulunan ve size ait olduğu ikrar edilip haciz edilen 1 adet su dağarı

mozaik musluklu 2 adet somaki direk beheri iki metro tulünde mozaik masa taşı bir metro murabba 1 hamam kurnası dağar 2 parçadan ibaret 2 çift 4 adet beyaz mermer meza taşından ibaret bulunan menkul mallarınız 30 10 - 934 tarihinde çarşamba günü Edremitte aşağıda saat 16 da satılacaktır. Tebliğ makamında ilân olunur.

**NASIL İKTİSATÇI YARI MÜSTEMLEKELİ
KTEN KURTULUP ERKİN BUDUN İKTİSADINA
GEÇİYORSAK DİL SAVAŞINA DA KÜLTÜR
MÜSTEMLEKELİĞİNDEN ÇIKIP BUDUN BÜTÜ
NLÜĞÜNE GİDİYORUZ.**

Sıhhat ve içtimai muavenet müdürlüğünden:

Balikesir Doğum ve çocuk bakımevi

1 — Vilâyetin merkez ve mülhakatı, şehir ve köyleri ahalisinden müracaat eden gebelerin tabii ve müşkülâtı her nevi doğumlarını ve alalimum kadın ameliyatlarını müessesede meccanen yapar. Çocuk düşürmek tehlikesinde bulunanları da keza meccanen yatırarak tedavi eder.

2 — Süt çocukları ve iki yaşına kadar olan küçük hasta yavruları dahi müessesede yatırarak her zaman meccanen tedavi eder.

3 — Süt çocuklarının bakım tarzları hakkında müstakbel validelere ve gebelik esnasında vukuu melhuz arızalara karşı tatbiki lâzım gelen tedavi ve tedbirlerin alınmasını da gebelere öğretmek üzere dersler verilir.

4 — Cumhuriyetimizin Balikesire bahşeylediği faydeli ve hayırlı müesseseden muhterem halkımızın istifadeye koşmaları lâzımdır.

Necati B. Muallım ve Lise Müdürlüğünden:

Cinsi	Asgari	Azami
	Kilo	Kilo
Ekmek	22000	25000
Koyun eti	4000	5000
Kuz »	2000	2500
Siğir »	2000	2500
Sade yağ	1800	2300
Zeytin yağ	1400	1700
Mercimek	500	800
Nohut	500	800
Bezelye	200	300
Pirinç	3000	3500
Peynir	1000	1200
Kaşar	300	400
Soğan	2000	2500
Patates	6000	7000
Şeker	1400	1700
Sabun	900	1100
Makarna ve kuskus	1500	1800
İrmik	150	200
Şehriye	150	200
Un	800	1000
Süt	2000	2500
Yoğurt	3000	4000
Soda	800	1000
Kayısı	150	200
Kuru üzüm	250	300
Siyah Erik	100	130
İncir	400	500
Zeytin danesi	500	700

Mektebin Mayıs 935 gayesine kadar ihtiyacı olan azami ve asgari miktarını bildiren ve 8-10-934 tarihinden itibaren yirmi gün müddetle müakası ilân edilen erzak miktarında bazı tadilat yapılmasına zaruret hasıl olduğundan bu tadilatın azami ve asgari miktarı yukarıya çıkarılmıştır. İhaleleri 4-11-934 tarihinde ayrı ayrı iera edileceğinden istekliler mezkûr günde saat 14 de depozitolarile beraber mektepte müteşekkil mübayaa komisyonuna müracaat etmeleri lüzumu ilân olunur.

Balıkesir Vilayet Daimi Encümeninden

Balıkesir - Kepsüt yolunun 27 inci kilometresindeki ahşap killik köprüsü keşifname ve şartnamesi mucibince tamiri 22 teşrinievel 934 tarihine musadif pazartesi günü saat onbeşte ihale edilmek üzere yirmi gün müddetle aleni münakaşaya konmuştur.

Tamiratı mebhusenin bedeli keşfi 1982 lira 35 kuruştur talip olanları yüzde yedibuçuk nisbetinde teminatı muvakkate makbuz ve yamkt. hlarla ticaret odası ve ehliyeti fenniye vesikalarile birlikte yevmi mezkûrda bu hususa dair fazla malumat almak isteyenlerin daha evvel encümeni v lâyete gelmeleri ilân olunur

C. H. F. Vilâyet İdare Heyeti Riyasetinden:

Bürhaniyenin Keremköy hududu dahilinde Balıkesir Türk ocağından müdevver fırkamıza ait malûm hudut iki parça zeytinlik 2- Teşrinievel - 934 tarihinden itibaren 21. Teşrinievel - 934 tarihine kadar 20 gün müddetle temlikten satılmak üzere müzayedeye çıkarılmıştır. Şeraiti anlamak ve daha fazla izahat almak isteyenler Balıkesir, Edremit, Bürhaniye, Ayvalık halk fırkası riyasetinden tafsilâtal maları ve talip olanların 21 / Teşrinievel / 934 tarihine musadif pazar günü saat 16 da Balıkesirde C. H. F. Vilâyet idare heyetinde ihale edileceğinden talip olanların yukarıda isimleri yazılı fırka riyasetlerine müracaatları ilân olunur.

HAŞİYE:

İşbu iki parça zeytinlik 935 senesi martına kadar Zarbalı Zade Hulûsi beyin tahtı isticarında bulunduğundan alıcının intifa hakkı bu tarihten sonra başlıyacaktır.

Şehir Sinemasında

Bu akşamdan itibaren MANUELA

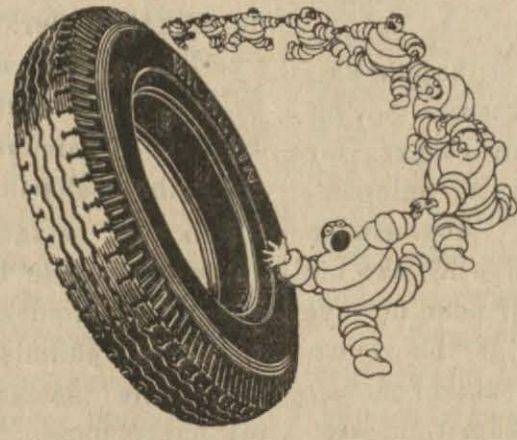
Temsil edenler:

MONA MARIS
VAHNER BAKSTER
ANTONIO MORENO
MARY DOUGAN

Aşk, muhabbet, sevda ve hayalin bütün kudretile hükümrân olduğu Meksika hududunda Riorandede bir aşk faciası. Bu film sizi çok alakadar edecek ve iyi bir gece geçireceksiniz. İlaveten film: VARYETE

Çok beğeneceğiniz bir film

BÜYÜK ŞEHİRLER UYURKEN

Mişlen Lâstikleri.

En temiz kavuçuçuktan yapılmış yumuşak ve alâstikiyetli, dünyanın en sağlam lâstiği olan Mişlen lâstiklerini diğer markalara tercih ediniz. Çünkü bilimum lâstiklerin fevkinde olduğu sağlamlığıle tecrübe edilmiştir.

Mişlen süperkonfor lâstikleri ile kemali emniyette seyahat edilir. Her boydan mevcudumuz bulunur.

Mişlen lâstikleri Balıkesir ve mülhakatı acantası
Yanyalı zade
H. NUSRET
Zarbalı han-Balıkesir

Balıkesir Evkaf Müdürlüğünden

Bürhaniye ve Ayvalık hudutlarındaki Evkafa ait zeytinliklerin 934 senesi mahsulü 13 - 10 - 934 tarihinden itibaren arttırmaya konulmuştur. Bürhaniye hududundaki mazbuta zeytinliklerin ihalesi 24 - 10 - 934 çarşamba ve mülhaka zeytinliklerinin ihalesi 25 - 10 - 934 perşembe ve Ayvalık hududundaki mazbuta ve mülhaka zeytinliklerin ihalesi de 27 - 10 - 935 cumartesi günlerinde ve saat 15 de yapılacağından isteklerin bildirilen gün ve saatlerde Bürhaniye ve Ayvalık Evkaf dairelerine arttırmaya gelmeleri.

Askeri Satın Alma

Komisyonundan:

Balıkesir askeri kıtaatı ihtiyacı için 32 ton pirinç 15 ton sabun ve 12 ton zeytinyağı 25-10-934 perşembe günü saat 11 de kapalı zarf usulü ayrı ayrı satın alınacağından taliplerin şartnameyi görmek için her gün münakaşaya iştirak için de yüzde yedi buçuk muvakkat teminatlarile birlikte yevmi mezkûrda muayyen saatten evvel Balıkesir kolordu satın alma komisyonuna müracaatları.

4 - 250

İşte azizim,
herşeyin halisi
en iyisidir!

Ağrıları ve soğuk algınlığını geçirecek bir ilaç isterken, daima bu sözleri hatırlayınız: Alacağınız mal, hakiki olmalı.

İsrarla **ASPIRİN** isteyiniz

BAYER

Ambalajlarda ve komprimelerin üzerinde markasının mutlaka bulunmasına dikkat ediniz!

İstifadenizi Düşününüz!

Bina yaptırmak mı istiyorsunuz? İlk defa ticarethanemize uğrayınız. Binanızın ikmali için bütün levazım mağazamızda mevcuttur.

Demir, hırdavat, cam, çimento, pulluk ve zincir alâti bulunduğu gibi yakın zamandan beri satmağa başladığımız her nevi yağlı ve badana boya ve yağlarının temiz ve birinci cinsinden olması müşterimizi memnun etmiştir.

Her nevi ölçü ve tartı âletleri de satılmaktadır.

Saraçlar başında boya ve hırdavatçı
Cumalı Hasan

Daimi Vilâyet Encümeninden:

Balıkesir sıhhat dairesinin ihtiyacı için 500 liralık kinin şartnamesi mucibince mübayaa edilmek ve 25 teşrinievel 934 tarihine musadif perşembe günü saat on beşte ihale edilmek üzere yirmi gün müddetle aleni münakaşaya vazetmiştir.

Kininin beher kilosu 32 liradır. Talip olanların yüzde yedi buçuk nispetinde teminatı muvakkate makbuz veya mektupları ve ticaret odası vesikasile birlikte yevmi mezkûrda Balıkesirde encümeni vilâyete, şartnamesini görmeye ve bu hususa dair malumat almak isteyenlerin daha evvel İstanbulda sıhhat müdüriyetine ve merkezde encümeni vilâyet kalemine müracaat etmeleri ilân olunur.

4 - 211

BALIKESİR VİLÂYET MATBAASINDA BASILMIŞTIR